

Národný výskum používania tabakových a nikotínových výrobkov v populácii detí a adolescentov v Slovenskej republike 2022

PREZENTÁCIA Z KVANTITATÍVNEHO PRIESKUMU

október - november 2022

DESIGN PRIESKUMU

METODOLÓGIA

reprezentatívny kvantitatívny prieskum medzi obyvateľmi SR vo veku od 12 do 21 rokov

VELKOSŤ VZORKY

N=3002 respondentov

SPÔSOB VÝBERU

kvótny výber (kvóty – pohlavie, vek, veľkosť miesta bydliska, kraj)

TERMÍN ZBERU

05.10. – 10.11. 2022

NÁSTROJ ZBERU

dotazník (face-to face osobné rozhovory vyškolených anketárov)

ŠTATISTICKÁ ODCHÝLKA

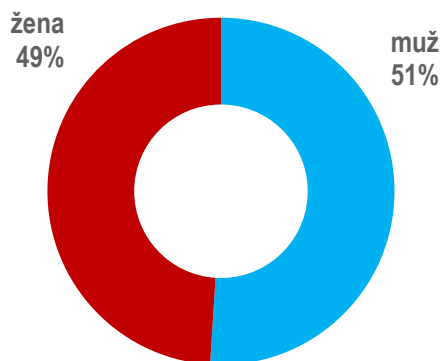
Interval spoľahlivosti pre celú vzorku (N=3 002): max. $\pm 1,8 \%$ na 95% hladine významnosti pre frekvenciu javu 50%.

SPRACOVANIE DÁT

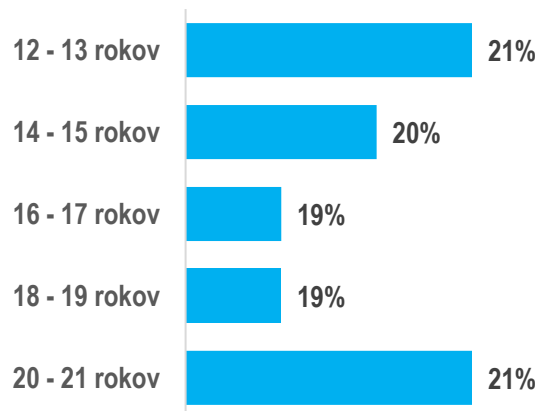
Údaje boli spracované štatistickými metódami programu SPSS for Windows. Všetky údaje uvedené v tabuľkách sú v percentách. V analýze používame pre prehľadnosť zaokrúhlenie na celé percentá – preto sa môže stať, že celkový súčet sa nerovná presne 100%, ale napr. 99% alebo 101%.

PROFIL RESPONDENTOV

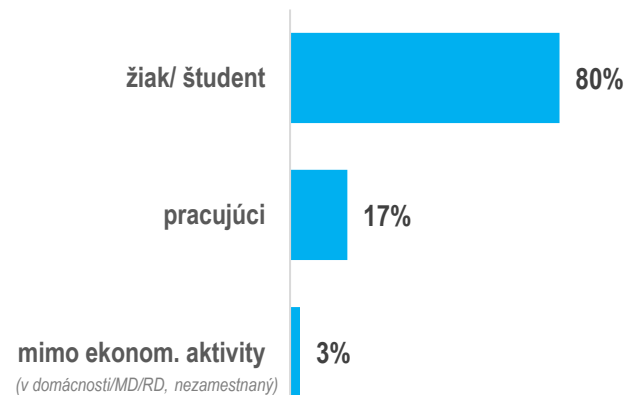
POHLAVIE

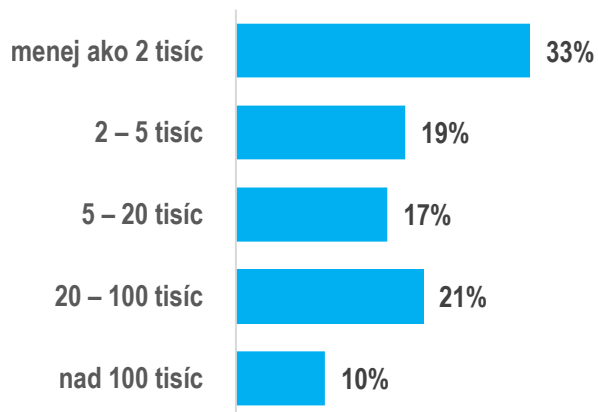
VEK

EKONOMICKÝ STATUS

VEĽKOSŤ SÍDLA

KRAJ

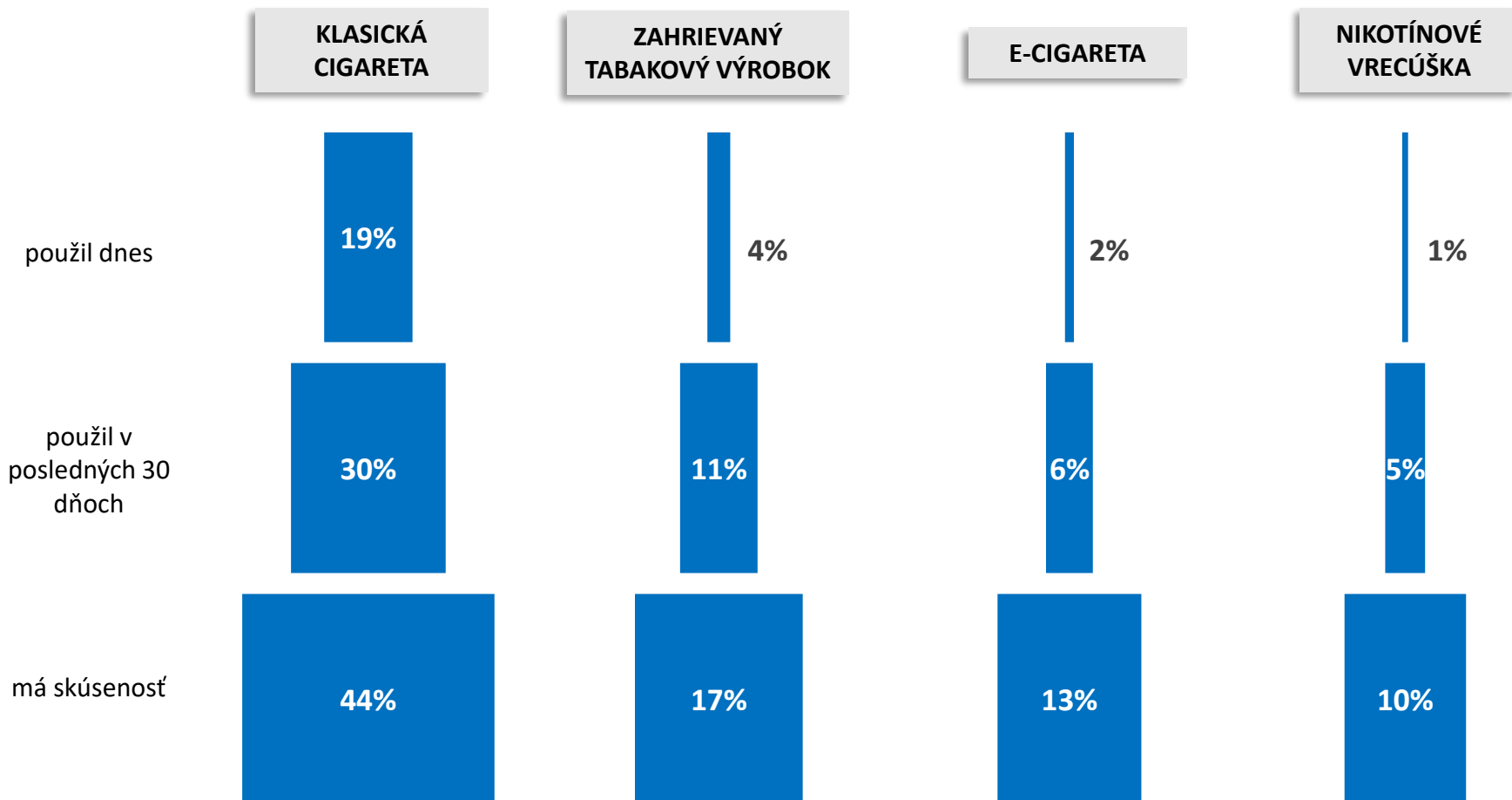
VÝSLEDKY PRIESKUMU

Napriek tomu, že sú inovatívne produkty menej populárne medzi študentami, vykazujú viaceré nebezpečné črty, ktoré vyžadujú adresnejšiu reguláciu a kontrolu:

- Aj keď majú nikotínové vrecúška najnižšiu mieru „skúseností“ ako aj používania na dennej, resp. pravidelnej báze, až 8% detí do 11 rokov ich vyskúšalo, čo je viac ako pri ZTP aj e-cigaretách. *Celkovo sú používatelia nikotínových vrecúšok mladší, čo súvisí s ich vnímaním (analyzované nižšie)*. Podiel ženskej populácie je pri fajčení bežných cigariet výrazne nižší, ako pri iných nikotínových výrobkoch, t.j. *nové produkty sú viac atraktívne aj pre ženy*.
- Aj keď je ťažkých používateľov cigariet či ZTP výrazne viac ako nikotínových vrecúšok, ich obsah nikotínu môže byť rádovo vyšší, čo teda neguje nižšiu spotrebu, aj 5 sáčkov denne môže mať dávku nikotínu ako krabička cigariet.
- Marketingové kampane zamerané na de-sexualizáciu cigariet fungujú, v porovnaní s inovatívnymi produktami sú vnímané výrazne menej „cool“. *Marketingová kampaň ZTP funguje aj u detí, až 37% detí ich označilo že ich používa lebo škodia menej ako cigarety, pričom e-cigarety mali len 27% a najmenej škodlivé sáčky 18%*.
- „Cool“ faktor, príchute a „kamufľáž“ ako hlavné dôvody prečo deti používajú inovatívne produkty predstavuje problém, ktorý je potrebné odstrániť adresnejšou reguláciou (obdobne ako je tomu u cigariet).
- E-cigarety a nikotínové vrecúška sú aj dostupnejšie: z pohľadu odmietnutia pri nákupe až 60% nemalo problém s vekom pri sáčkoch, čo indikuje vyššiu dostupnosť a *slabšiu uvedomelosť na strane predajcov o škodlivej náture inovatívnych produktov*.
- Mentolové príchute (zakázané) dominovali v ZTP a nikotínových vrecúškach, čo indikuje nedostatky v legislatíve. *Mentolové príchute sú totiž pri štandardných cigaretách zakázané*.
- Klasickú cigaretu by v prípade ponuky od priateľa vyskúšalo 6% opýtaných, 10% pri ZTP, 13% pri e-cigarete a 7% pri nikotínových vrecúškach. *Nové produkty sú teda „lákavejšie“ a predstavujú väčšie riziko (peer pressure)*.

1. SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV (CELÁ POPULÁCIA 12-21 ROKOV)

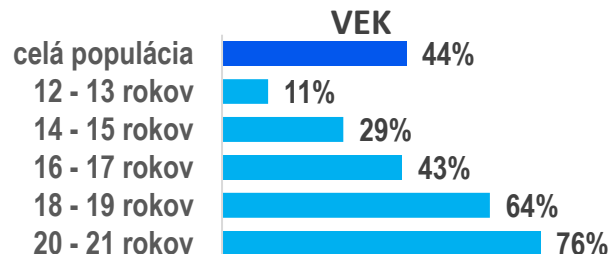
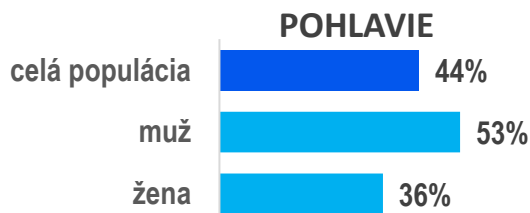
1. SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV

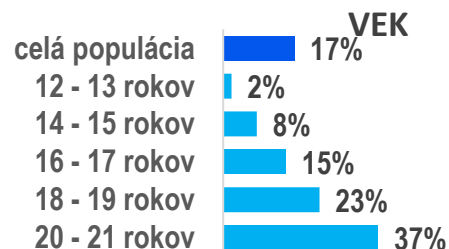
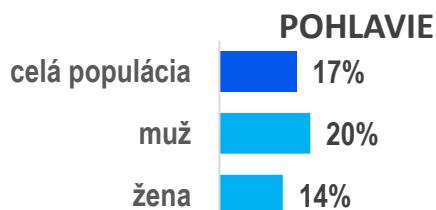
SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A VEKU

MÁ SKÚSENOSŤ S DANÝM VÝROBKOM

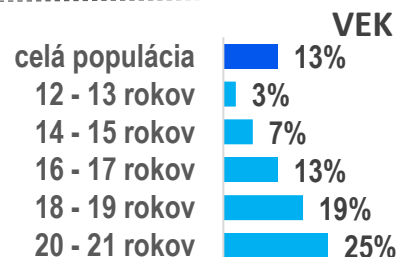
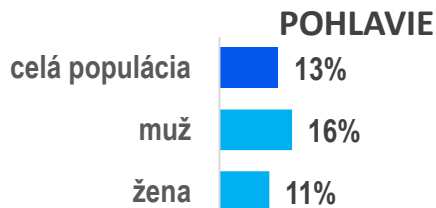
KLASICKÁ CIGARETA
(celá populácia 44%)

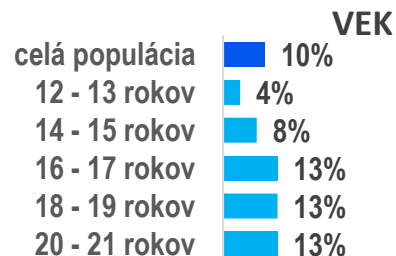
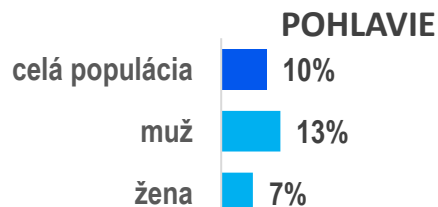
**ZAHRIEVANÝ
TABAKOVÝ VÝROBOK**
(celá populácia 17%)

E-CIGARETA
(celá populácia 13%)

**NIKOTÍNOVÉ
VRECÚŠKA**
(celá populácia 10%)

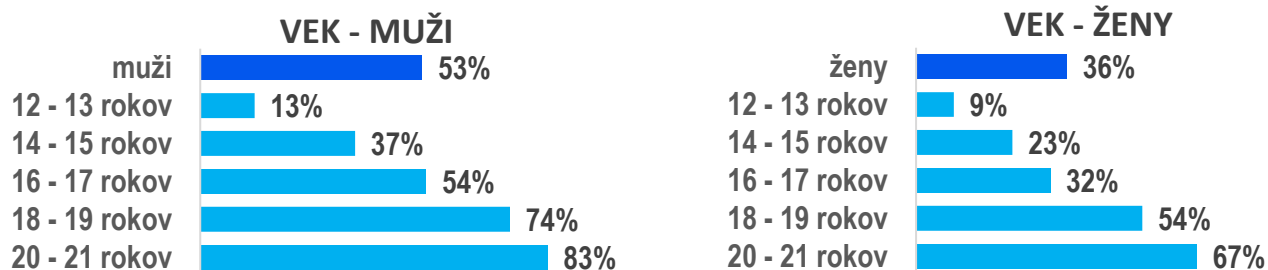

SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A SÚČASNE AJ VEKU

MÁ SKÚSENOSŤ S DANÝM VÝROBKOM

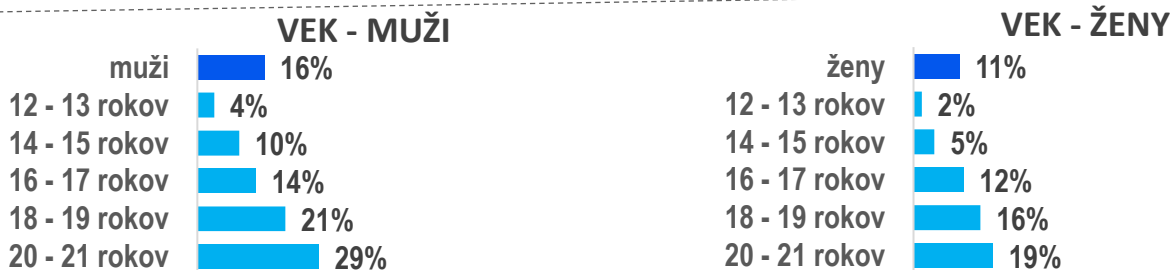
KLASICKÁ CIGARET

ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBOK

E-CIGARETA

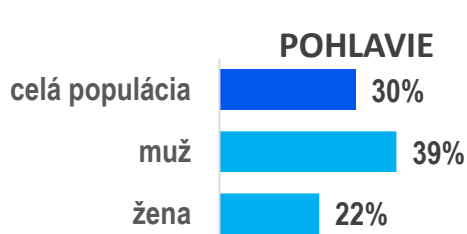
NIKOTÍNOVÉ VRECÚŠKA

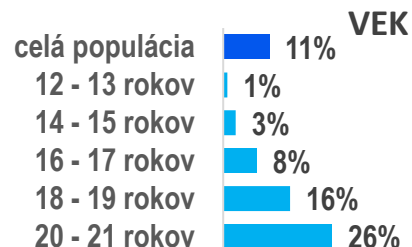
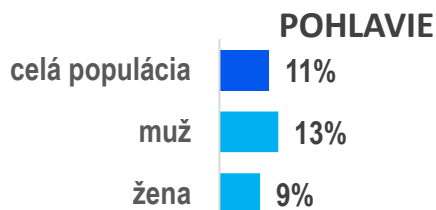
SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A VEKU

POUŽIL DANÝ VÝROBOK V POSLEDNÝCH 30 DŇOCH

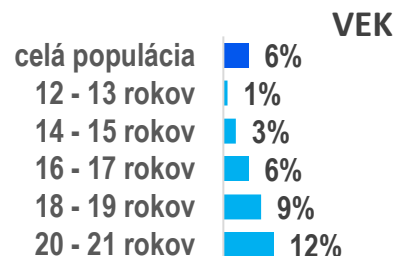
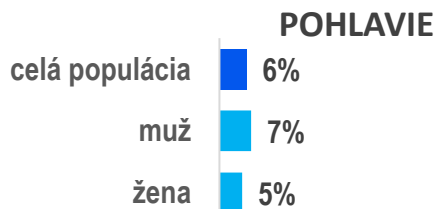
KLASICKÁ CIGARETA (celá populácia 30%)

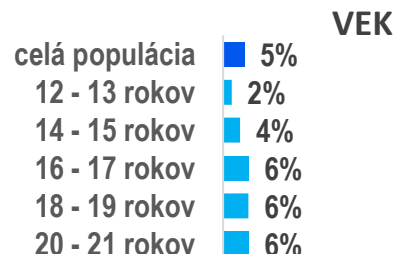
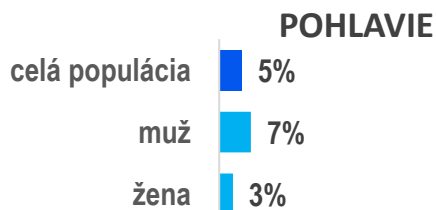
ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBOK (celá populácia 11%)

E-CIGARETA (celá populácia 6%)

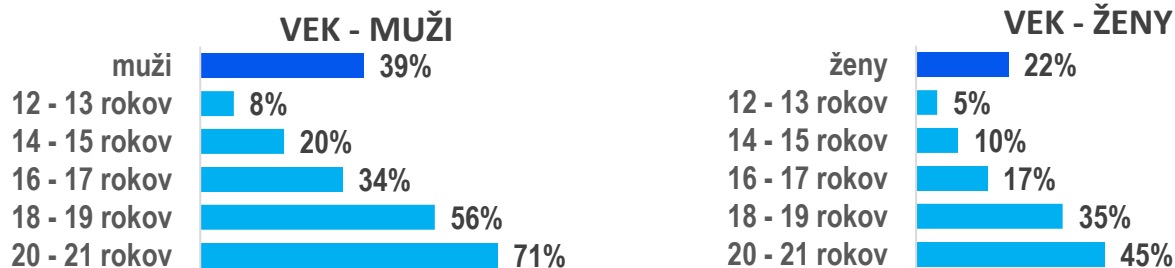
NIKOTÍNOVÉ VRECÚŠKA (celá populácia 5%)

SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A SÚČASNE AJ VEKU

POUŽIL DANÝ VÝROBOK V POSLEDNÝCH 30 DŇOCH

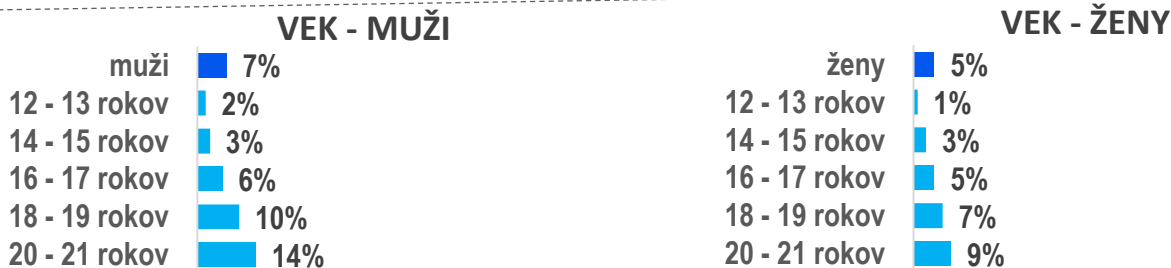
KLASICKÁ CIGARETA

ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBOK

E-CIGARETA

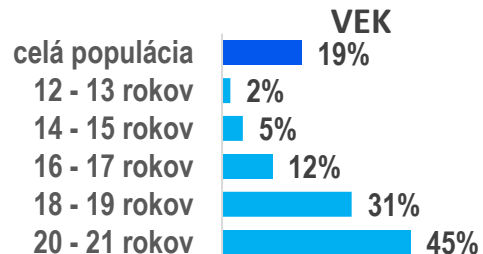
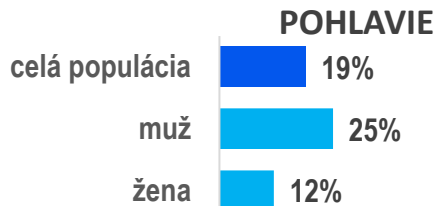
NIKOTÍNOVÉ VRECÚŠKA

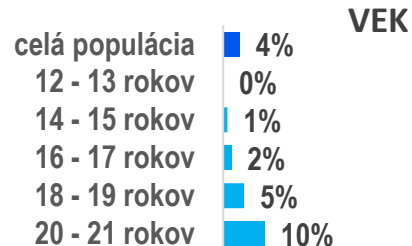
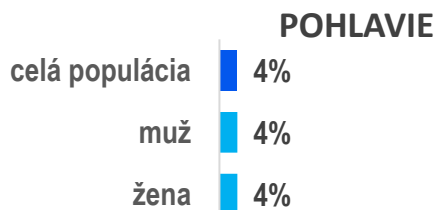
SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A VEKU

POUŽIL DANÝ VÝROBOK DNES

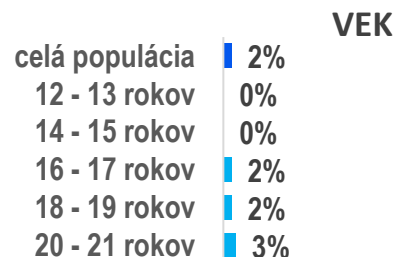
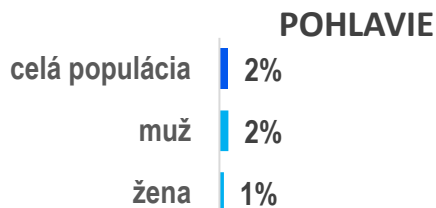
KLASICKÁ CIGARETA
(celá populácia 19%)

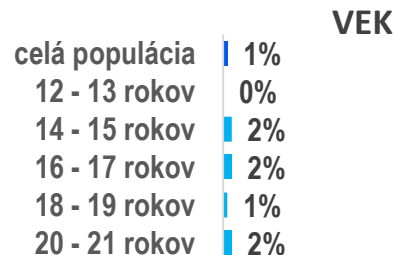
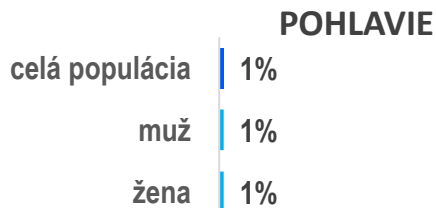
**ZAHRIEVANÝ
TABAKOVÝ VÝROBOK**
(celá populácia 4%)

E-CIGARETA
(celá populácia 2%)

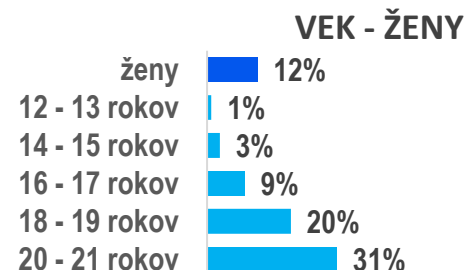
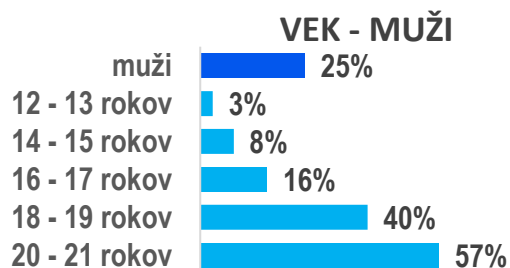
**NIKOTÍNOVÉ
VRECÚŠKA**
(celá populácia 1%)

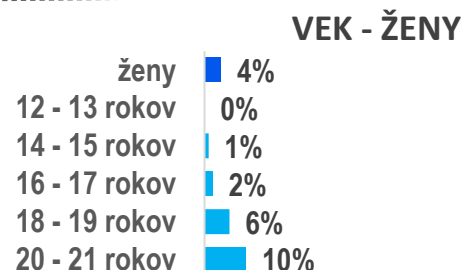
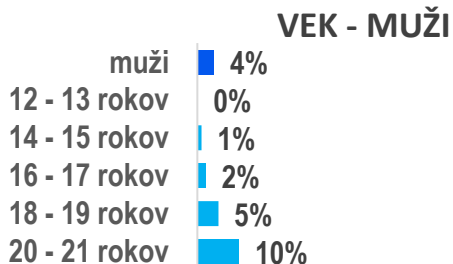
SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A SÚČASNE AJ VEKU

POUŽIL DANÝ VÝROBOK DNES

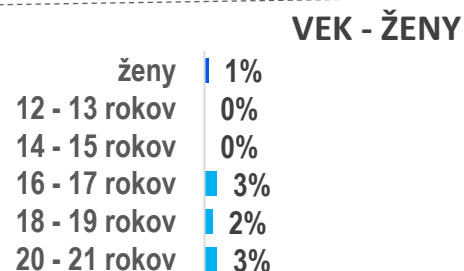
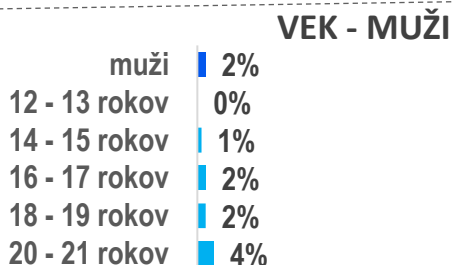
KLASICKÁ CIGARETA

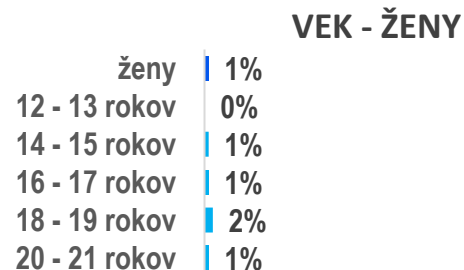
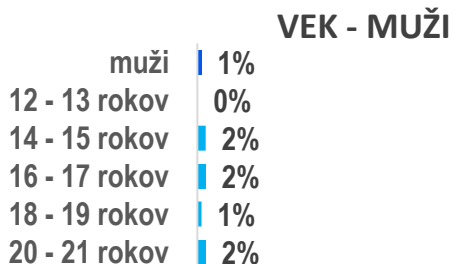
ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBOK

E-CIGARETA

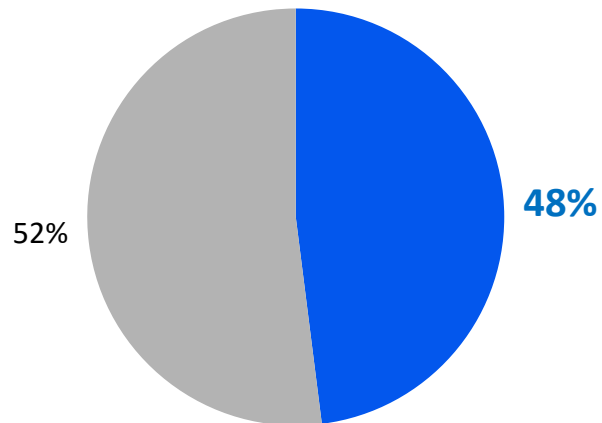

NIKOTÍNOVÉ VRECÚŠKA

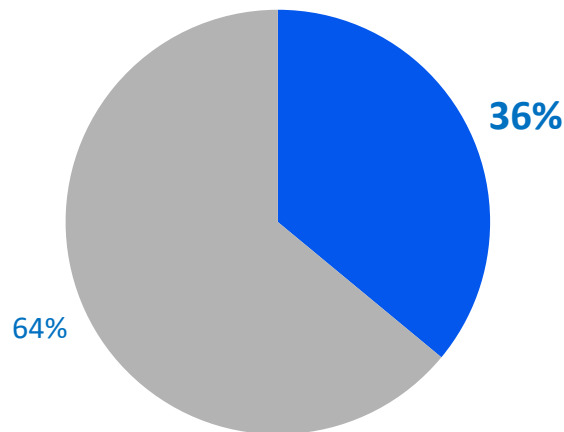

SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV (CELÁ POPULÁCIA 12-21 ROKOV)

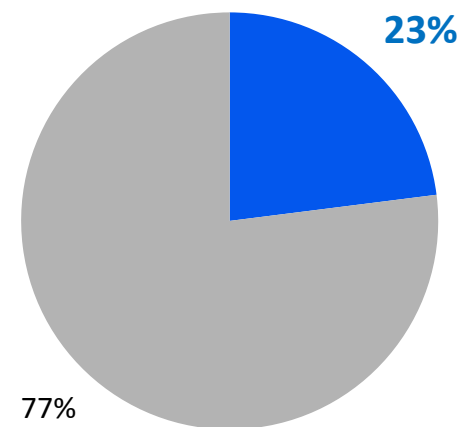
má
skúsenosť

použil v posledných
30 dňoch

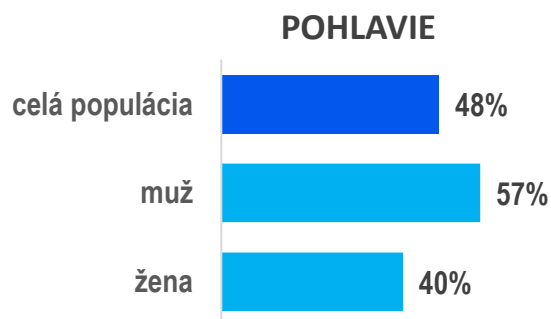
použil dnes

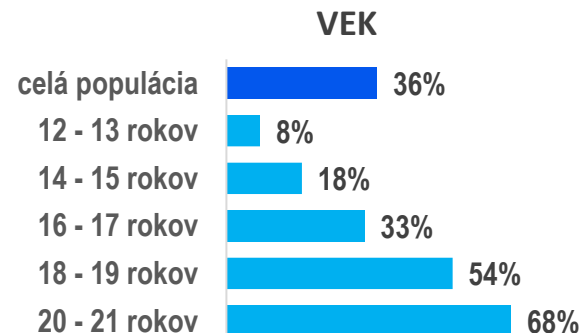
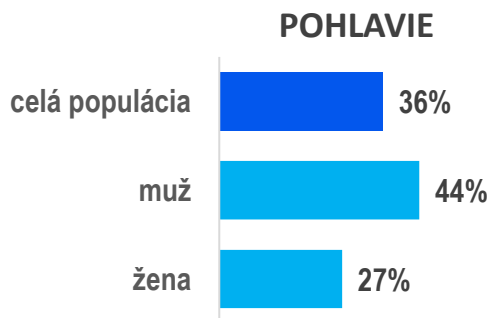
- použil aspoň jeden tabakový/ nikotínový výrobok
- nepoužil ani jeden

SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A VEKU

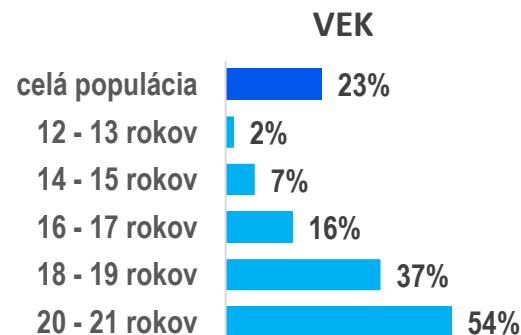
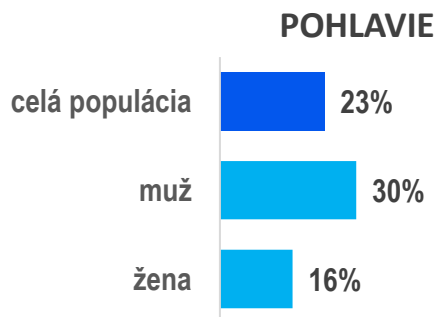
**MÁ SKÚSENOSŤ
ASPOŇ S JEDNÝM
VÝROBKOM**
(celá populácia 48%)

**POUŽIL V
POSLEDNÝCH 30
DŇOCH ASPOŇ
JEDEN VÝROBOK**
(celá populácia 36%)

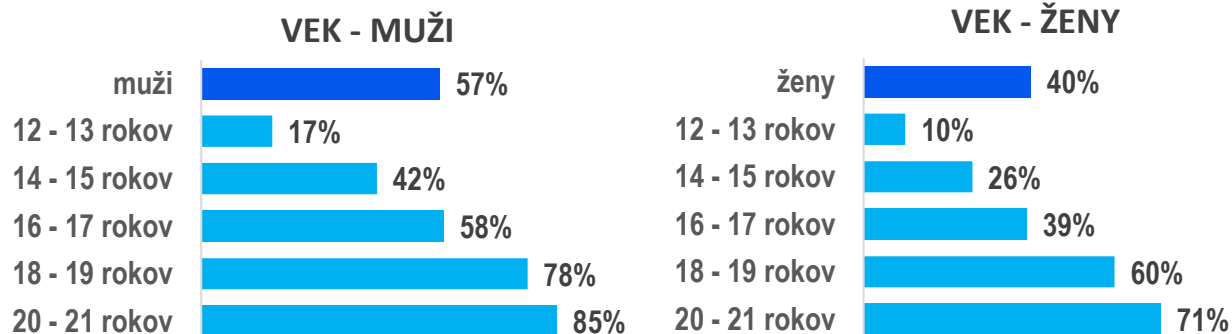

**POUŽIL DNES ASPOŇ
JEDEN VÝROBOK**
(celá populácia 23%)

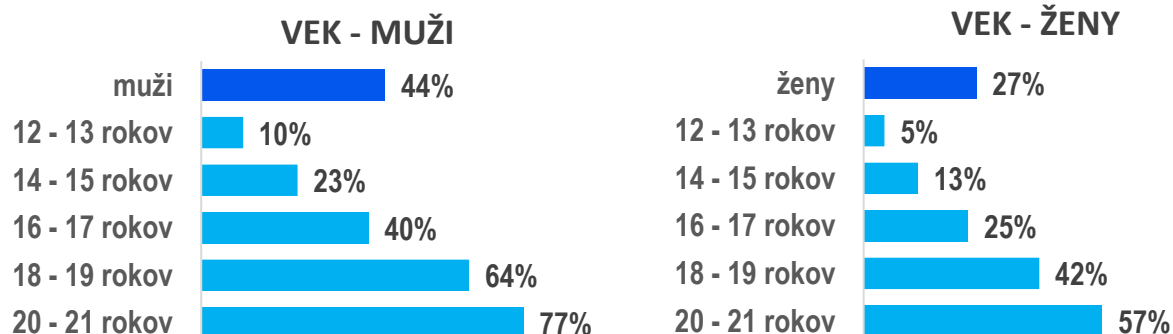

SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV POĎLA POHLAVIA A SÚČASNE AJ VEKU

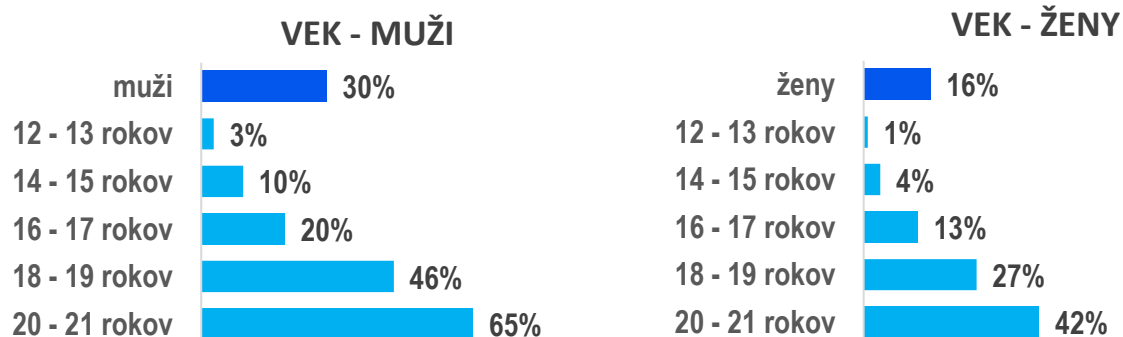
**MÁ SKÚSENOSŤ
ASPOŇ S JEDNÝM
VÝROBKOM**

**POUŽIL V
POSLEDNÝCH 30
DŇOCH ASPOŇ
JEDEN VÝROBOK**

**POUŽIL DNES ASPOŇ
JEDEN VÝROBOK**

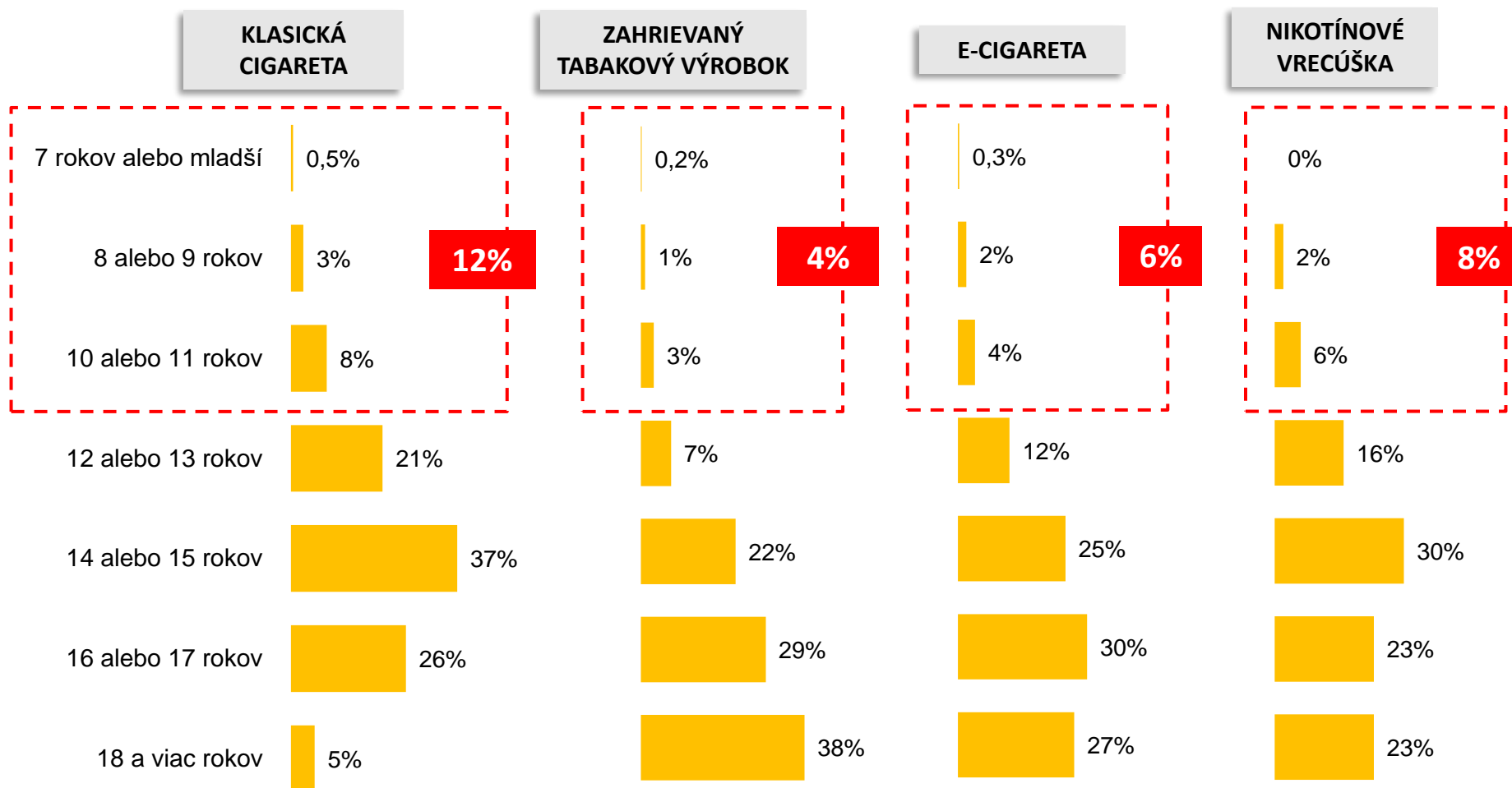

2. MAJÚ SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM (DANÝCH) TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV

2.1. PRVÁ SKÚSEŇ (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ MAJÚ SKÚSEŇ S DANÝM TABAKOVÝM/ NIKOTÍNOVÝM VÝROBKOM)

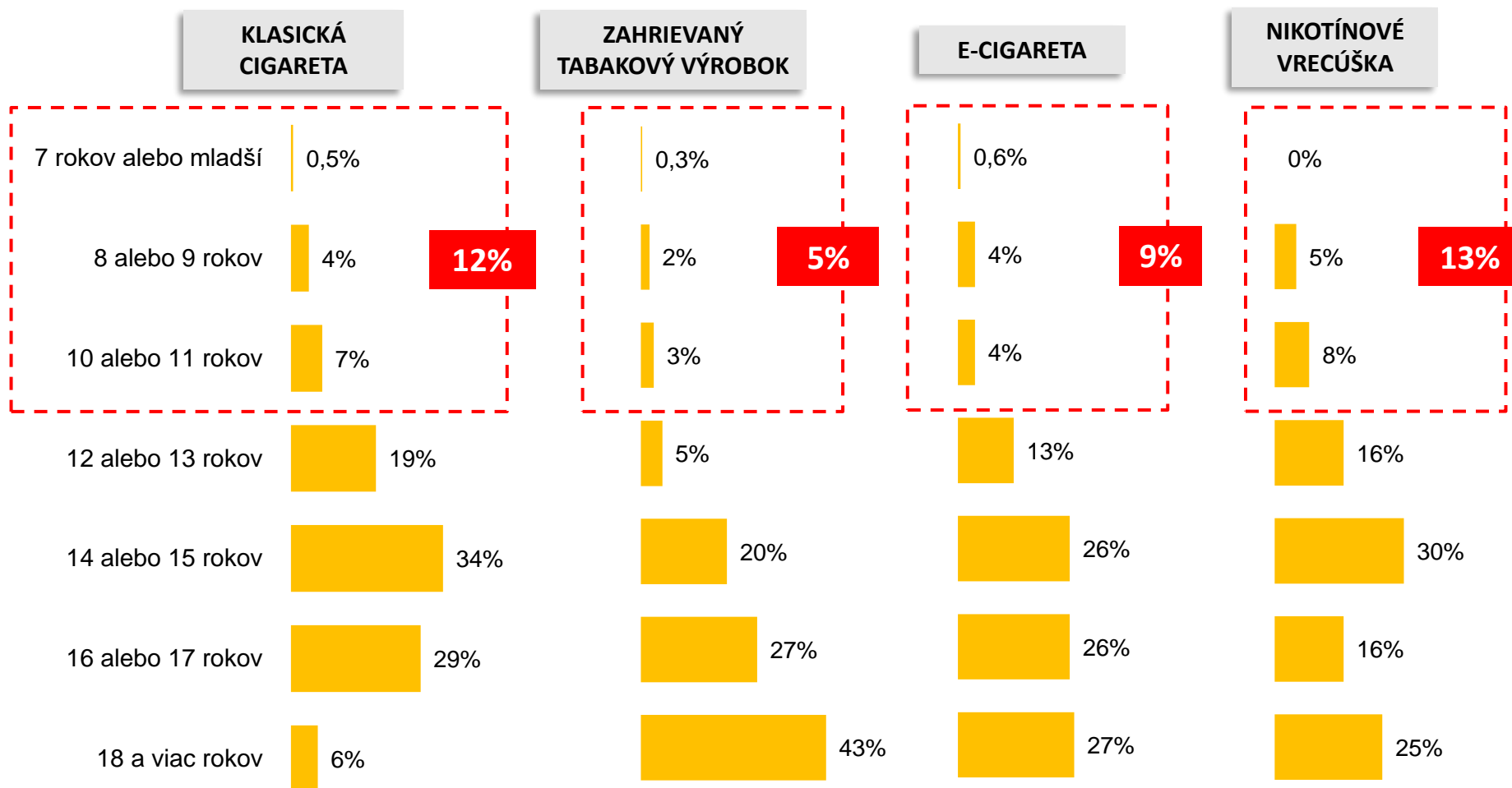
Otázka: Koľko ste mali rokov, keď ste prvýkrát vyskúšali ....?

Poznámka: Odpovede tých, ktorí majú skúsenosť s daným tabakovým/ nikotínovým výrobkom

2.1. PRVÁ SKÚSEŇ (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

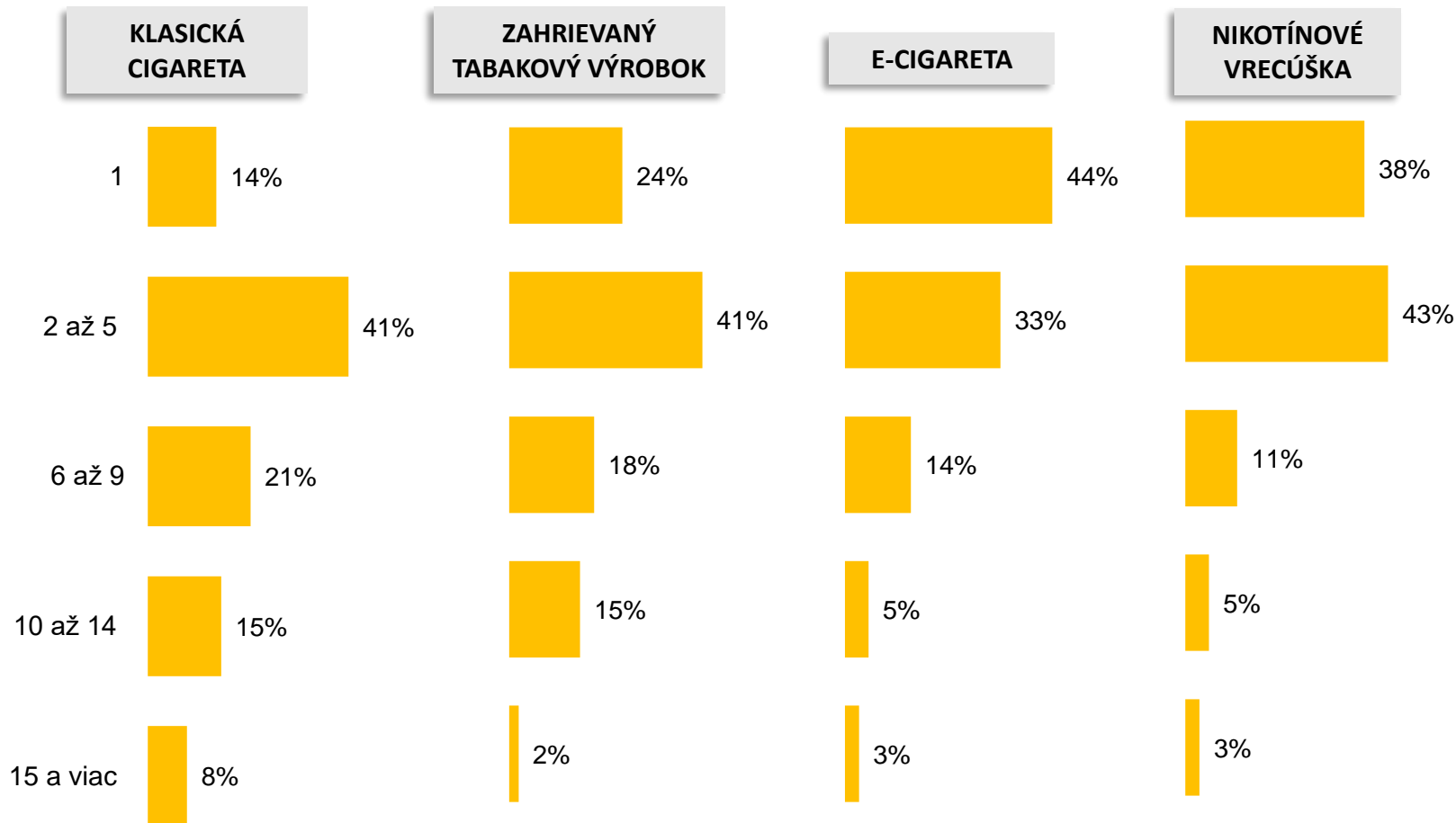
Otázka: Koľko ste mali rokov, keď ste prvýkrát vyskúšali ....?

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

2.2. UŽÍVATEĽSKÉ ZVYKLOSTI – KOĽKO VYFAJČIA/UŽIJÚ ZA DEŇ (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

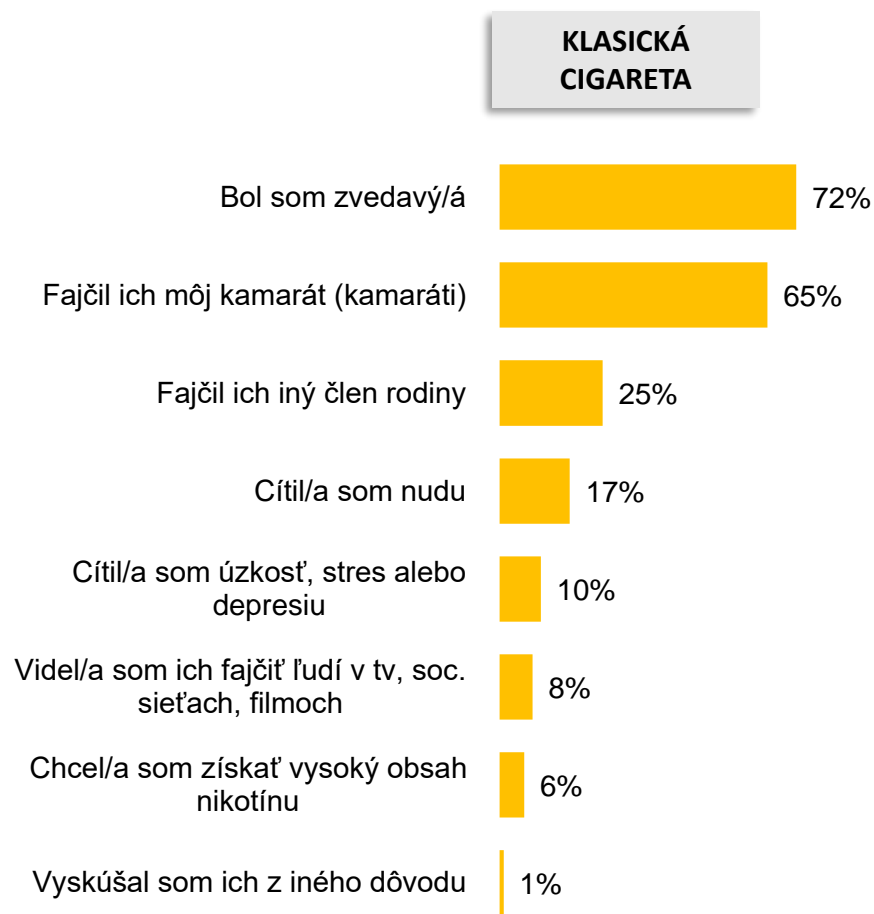
Otázka: V deň keď fajčíte/užívate, koľko ..... priemerne vyfajčíte/ použijete ....?

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

2.3. MOTIVÁCIA K VYSKÚŠANIU (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ MAJÚ SKÚSEŇ S DANÝM TABAKOVÝM/ NIKOTÍNOVÝM VÝROBKOM)

Otázka: Čo vás viedlo k vyskúšanju prvej ....? Možnosť viacerých odpovedí.

Poznámka: Odpovede tých, ktorí majú skúsenosť s daným tabakovým/ nikotínovým výrobkom

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

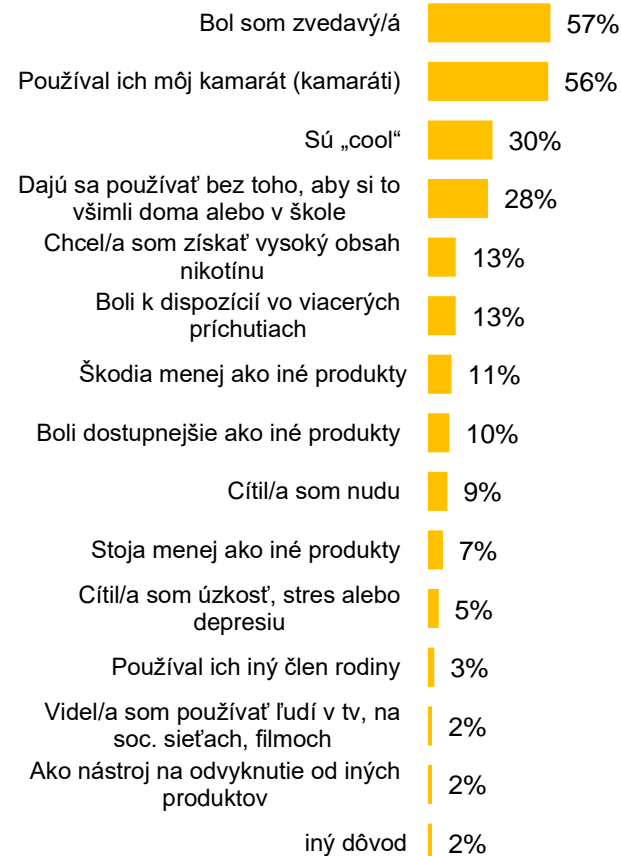
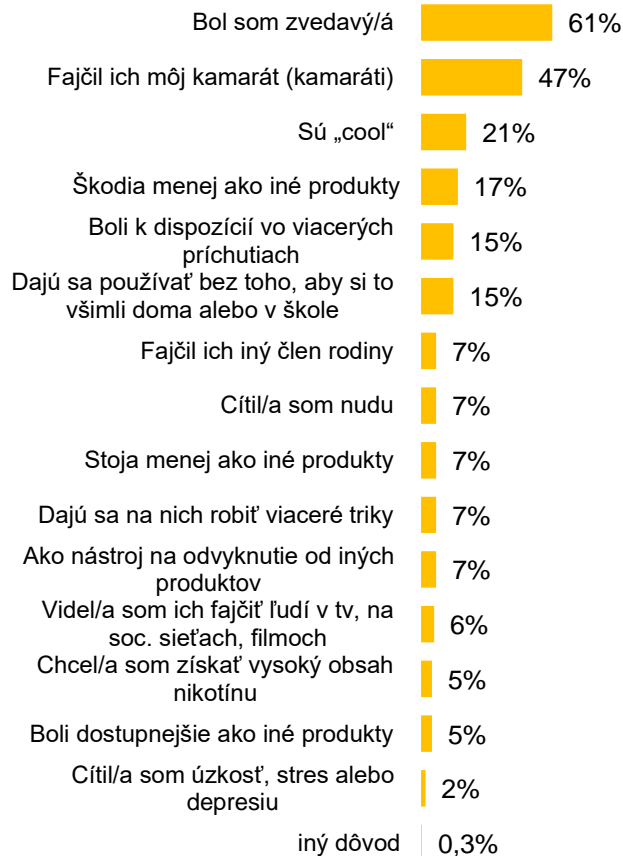
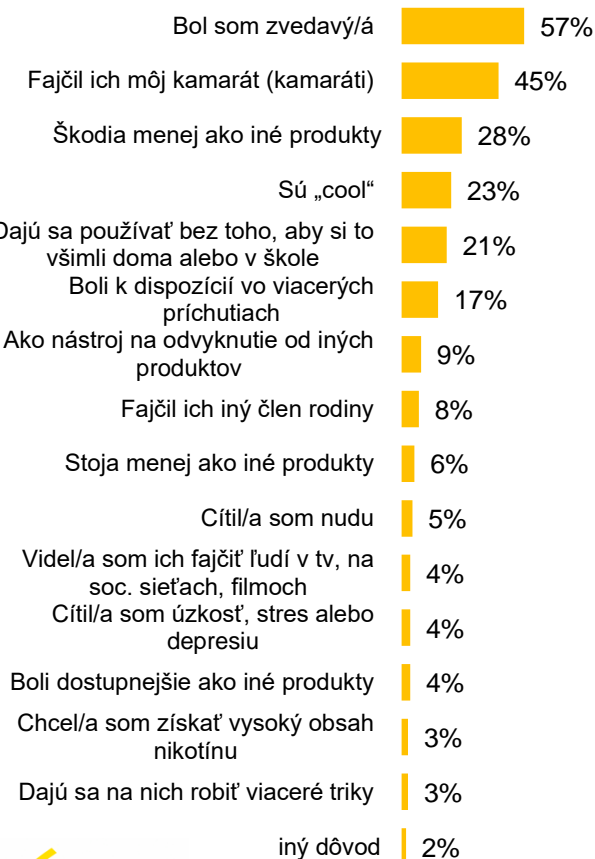
2.3. MOTIVÁCIA K VYSKÚŠANIU (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ MAJÚ SKÚSEŇ S DANÝM TABAKOVÝM/ NIKOTÍNOVÝM VÝROBKOM)

Otázka: Čo vás viedlo k vyskúšaniu prvej ....? Možnosť viacerých odpovedí.

ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBK

E-CIGARETA

NIKOTÍNOVÉ VRECÚŠKA

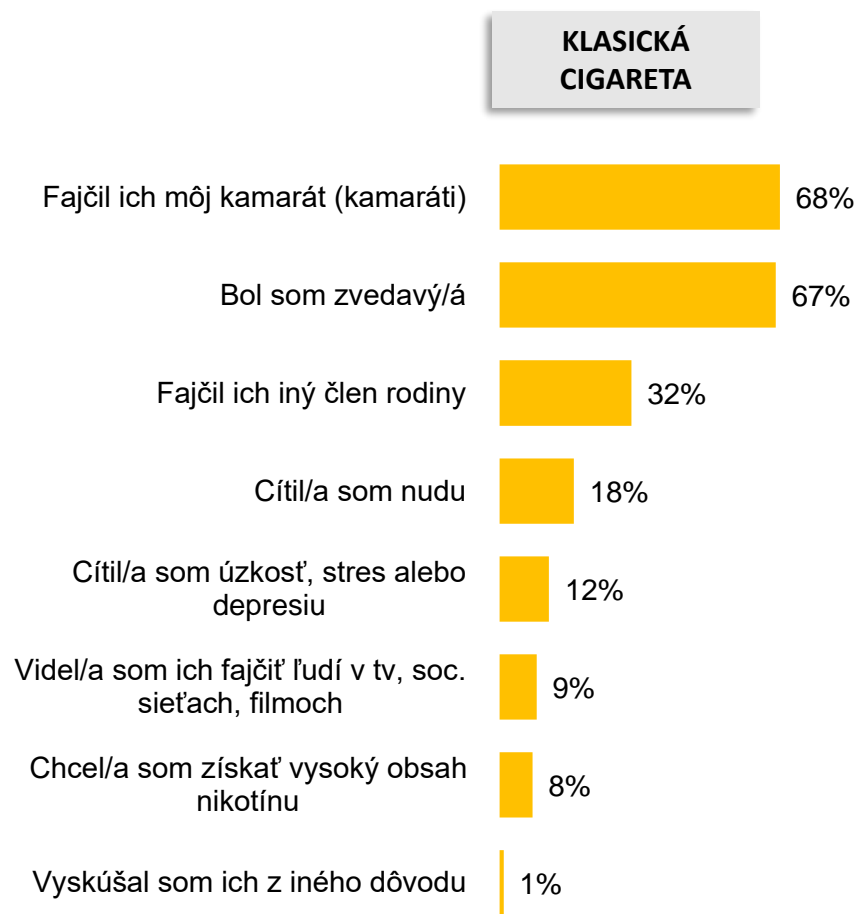

Poznámka: Odpovede tých, ktorí majú skúsenosť s daným tabakovým/ nikotínovým výrobkom

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

2.3. MOTIVÁCIA K VYSKÚŠANIU (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Čo vás viedlo k vyskúšaniu prvej ....? Možnosť viacerých odpovedí.

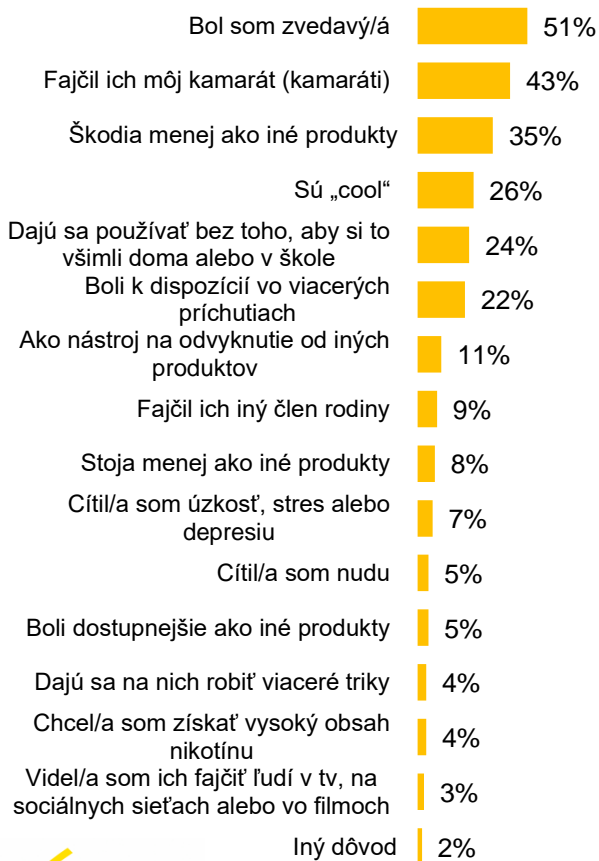
Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

2.3. MOTIVÁCIA K VYSKÚŠANIU (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Čo vás viedlo k vyskúšaniu prvej ....? Možnosť viacerých odpovedí.

ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBOK

E-CIGARETA

NIKOTÍNOVÉ VREČÚŠKA

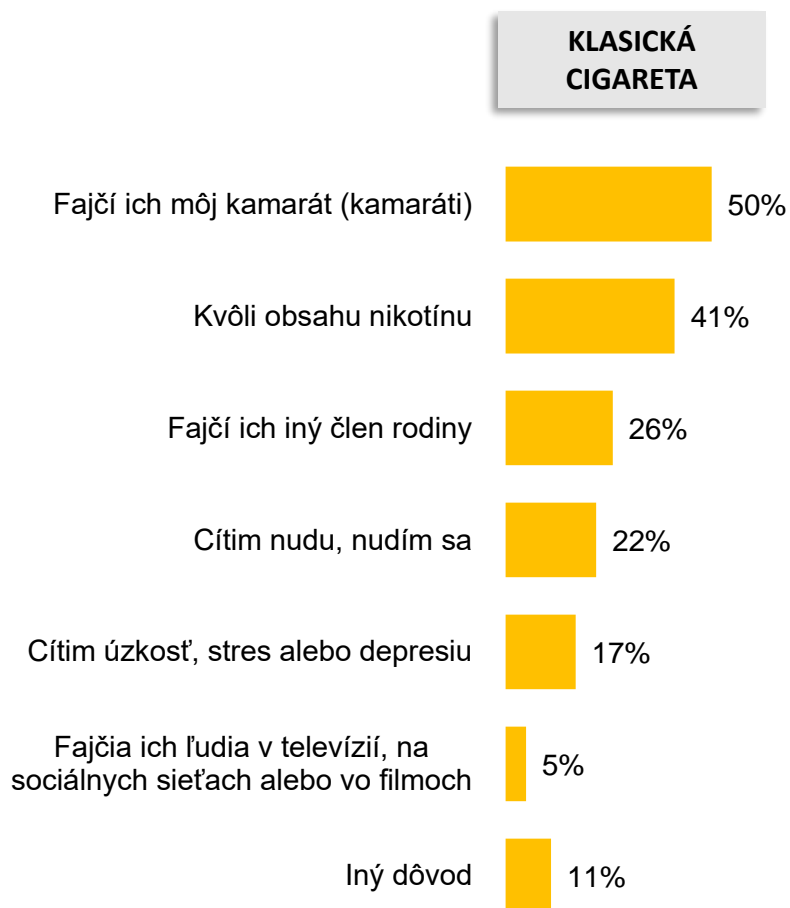
Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

2.4. DÔVODY POUŽÍVANIA (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Prečo v súčasnosti fajčíte/ používate ....? Možnosť viacerých odpovedí.

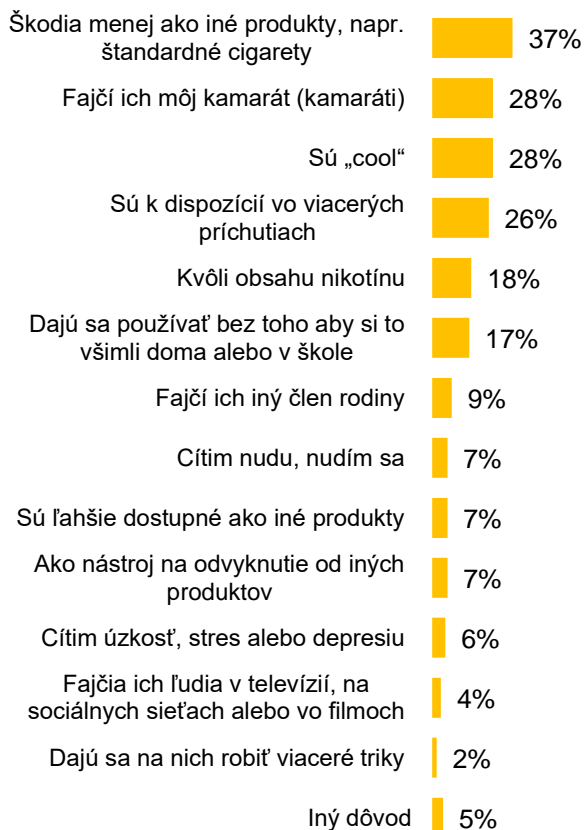

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

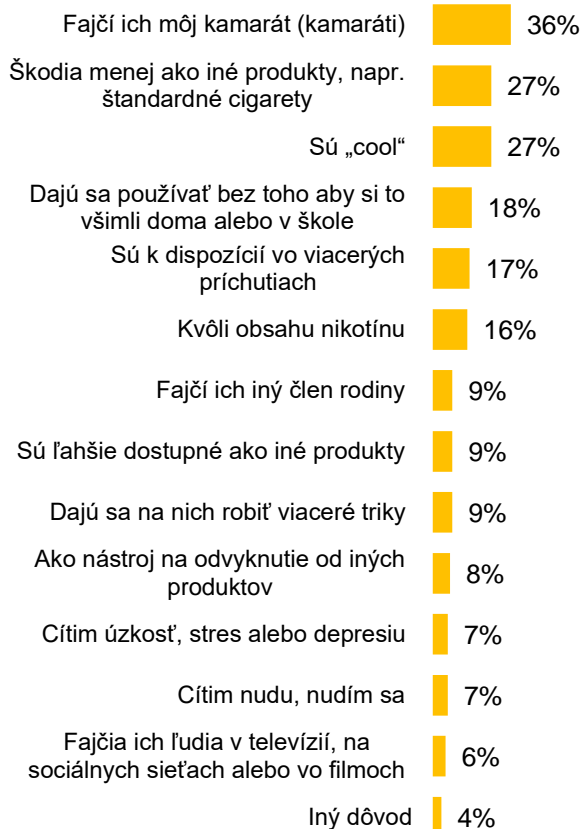
2.4. DÔVODY POUŽÍVANIA (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Prečo v súčasnosti fajčíte/ používate ....? Možnosť viacerých odpovedí.

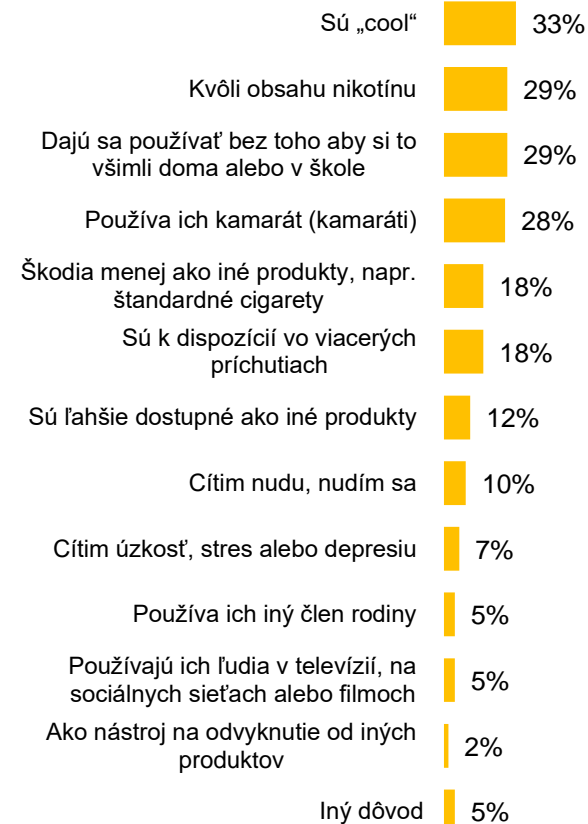
ZAHRIEVANÝ TABAKOVÝ VÝROBOK

E-CIGARETA

NIKOTÍNOVÉ VREČÚŠKA

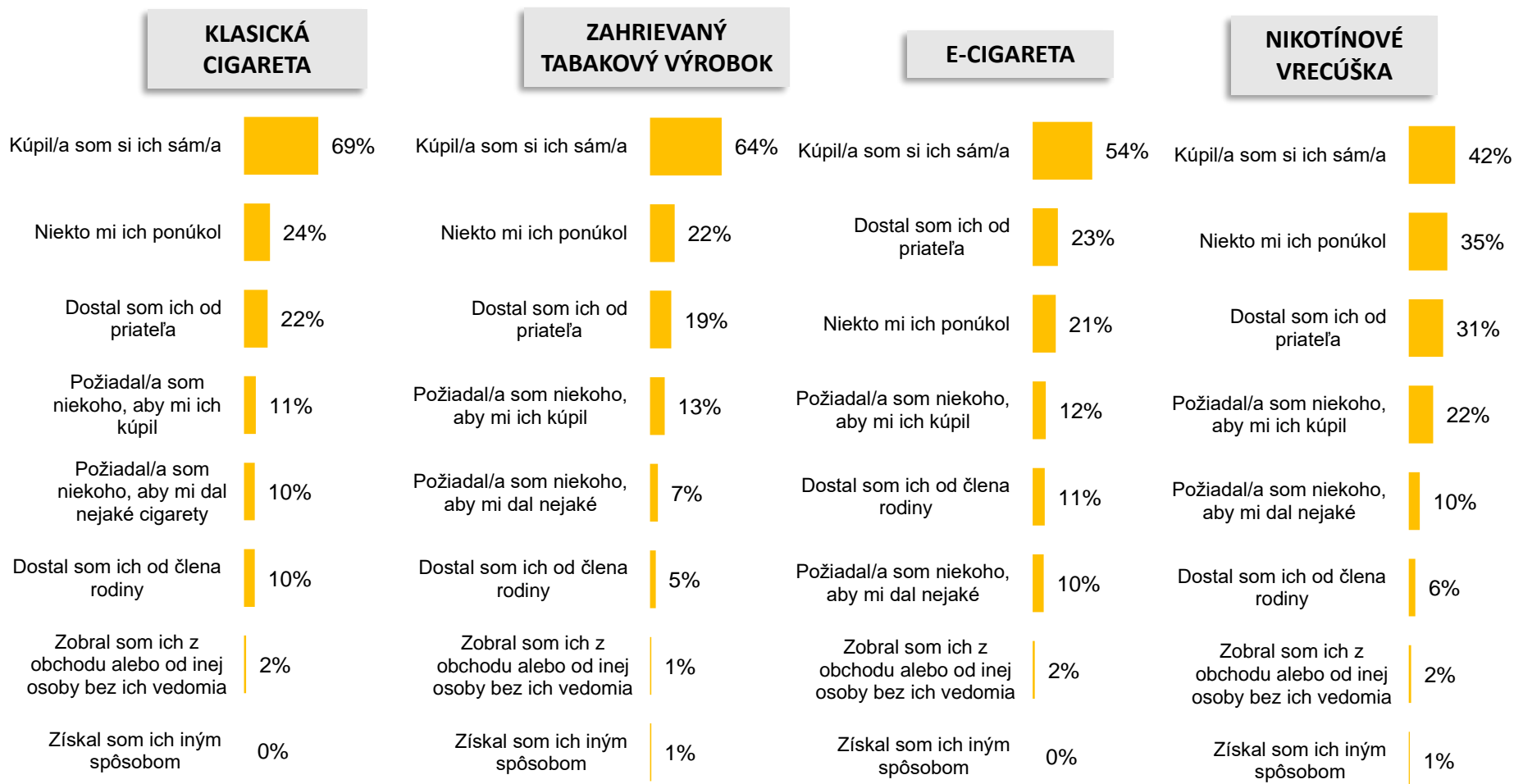

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

2.5. SPÔSOBY ZAOBSTARANIA (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Ako ste sa za posledných 30 dní dostali k .....? Možnosť viacerých odpovedí.

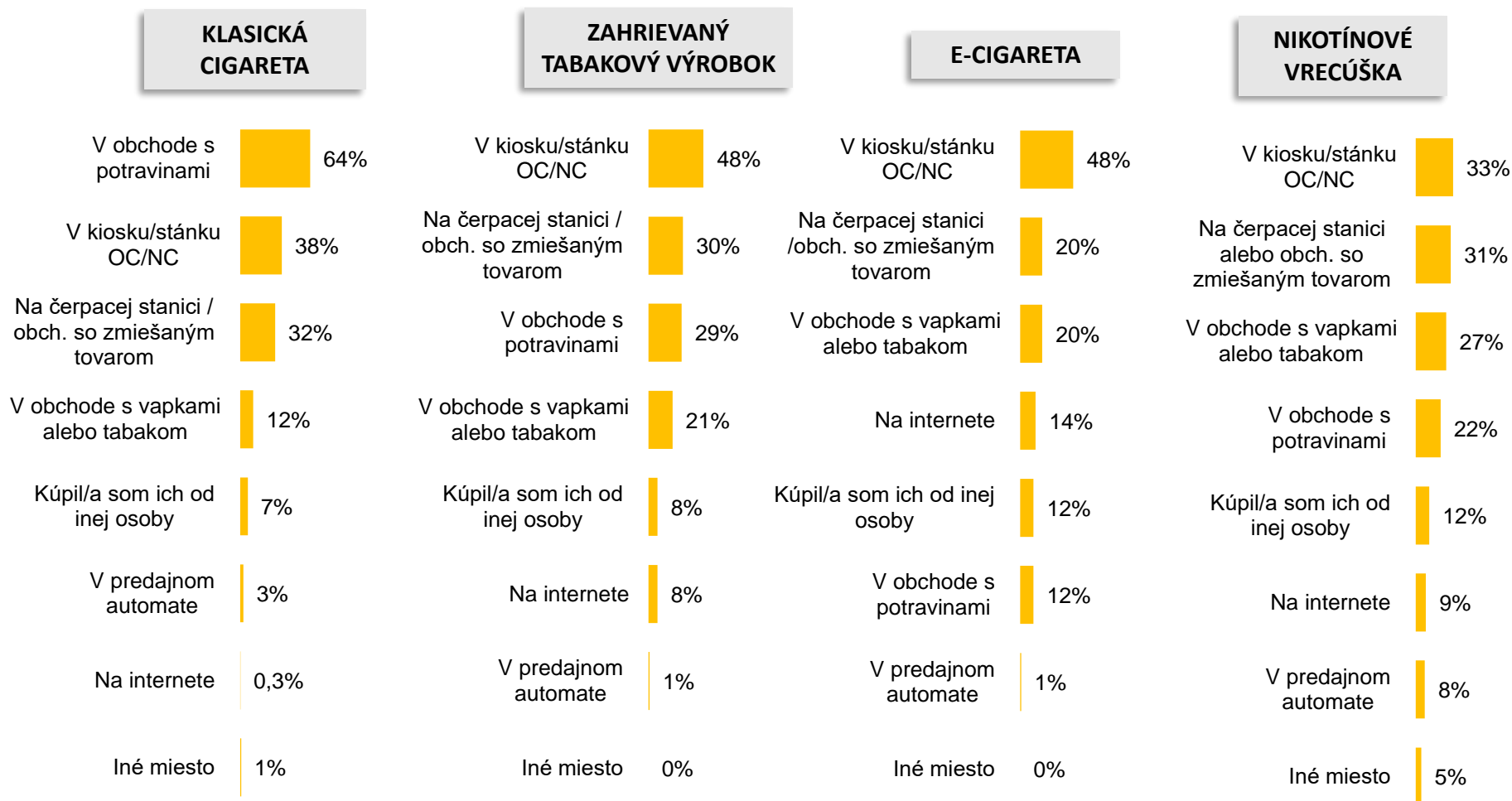

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

2.6. MIESTO NÁKUPU (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Kde ste si za posledných 30 dní kúpili .....? Možnosť viacerých odpovedí.

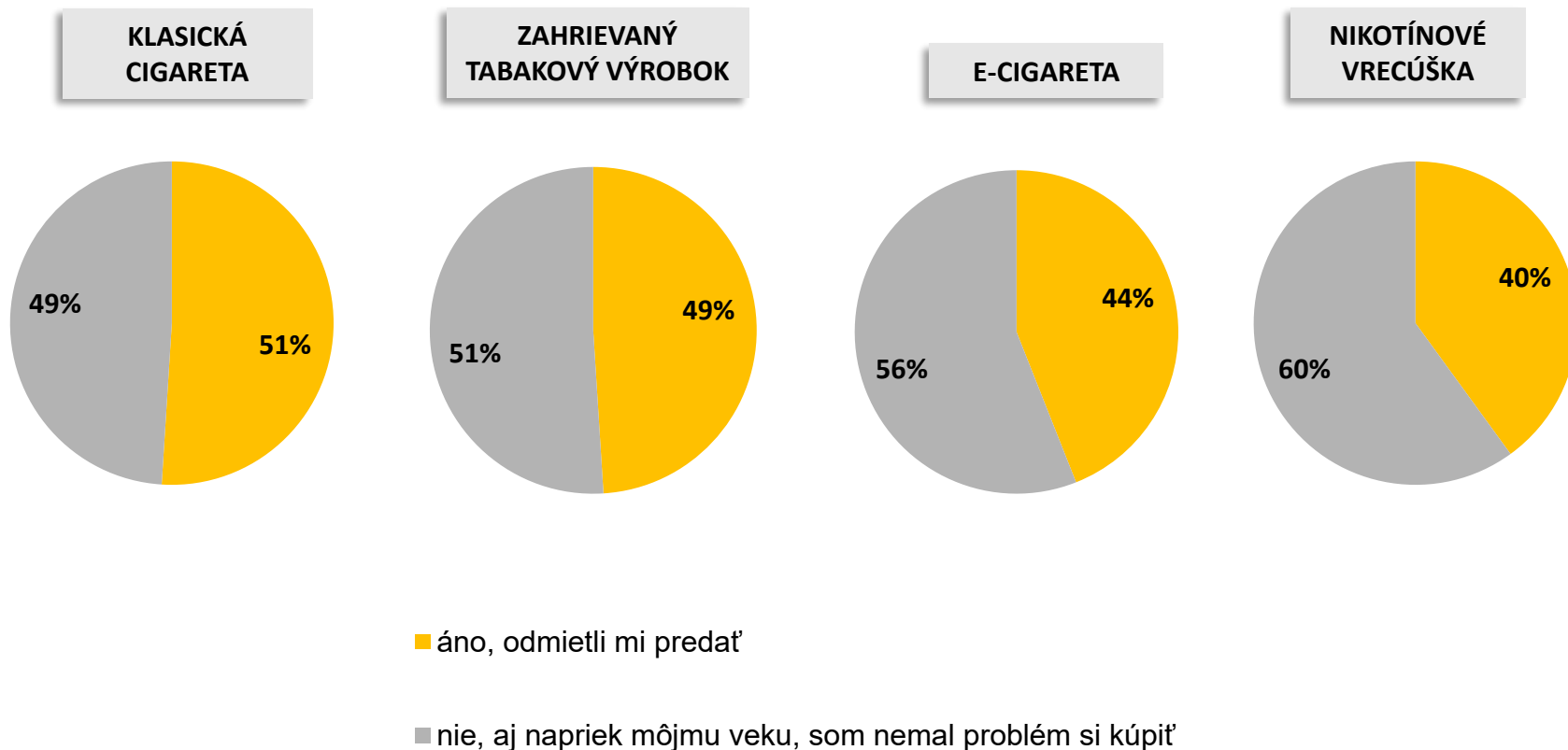

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili a kúpili sami tabakový/ nikotínový výrobok

Prieskum verejnej mienky, október - november 2022

2.7. ODMIETNUTIE PRI NÁKUPE (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ MAJÚ MENEJ AKO 18 ROKOV A ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNÓVÝ VÝROBOK, PRIČOM SI HO SAMI KUPOVALI)

Otázka: Mali ste v posledných 30 dňoch skúsenosť, že ste si chceli kúpiť ..... A odmietli Vám ich predať kvôli Vášmu veku?

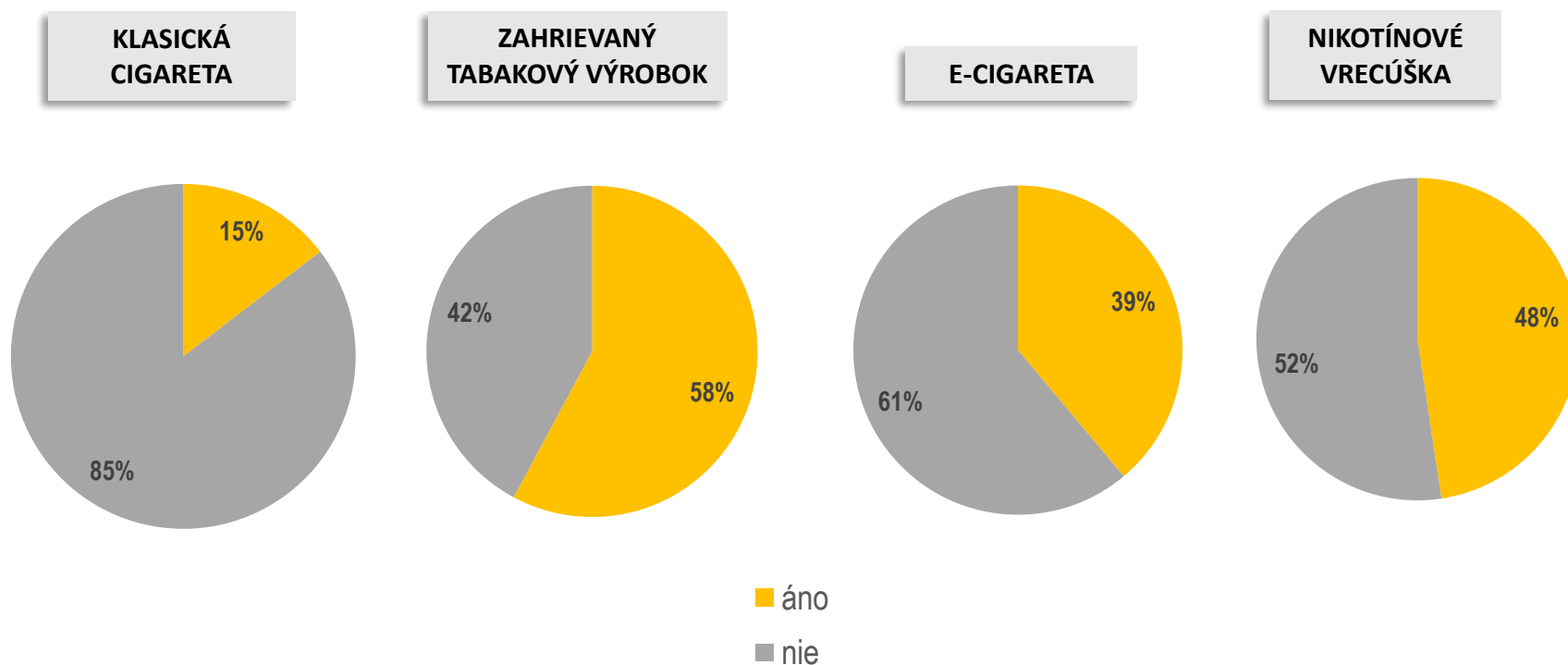

Poznámka: Odpovede tých, ktorí majú menej ako 18 rokov a za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok, pričom takýto výrobok si za posledných 30 dní sami kupovali.

2.8. MENTOLOVÉ PRÍCHUTE (ODPOVEDE TÝCH, KTORÍ ZA POSLEDNÝCH 30 DNÍ POUŽILI DANÝ TABAKOVÝ/ NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK)

Otázka: Počas posledných 30 dní boli ..., ktoré ste zvyčajne fajčili, mentolové?

Alt: Boli niektoré zo ..., ktoré ste používali za posledných 30 dní, ochutené mentolom, mäťou, klinčekom alebo korením, alkoholickými nápojmi, cukríkmi, ovocím, čokoládou alebo akoukoľvek inou príchutou?

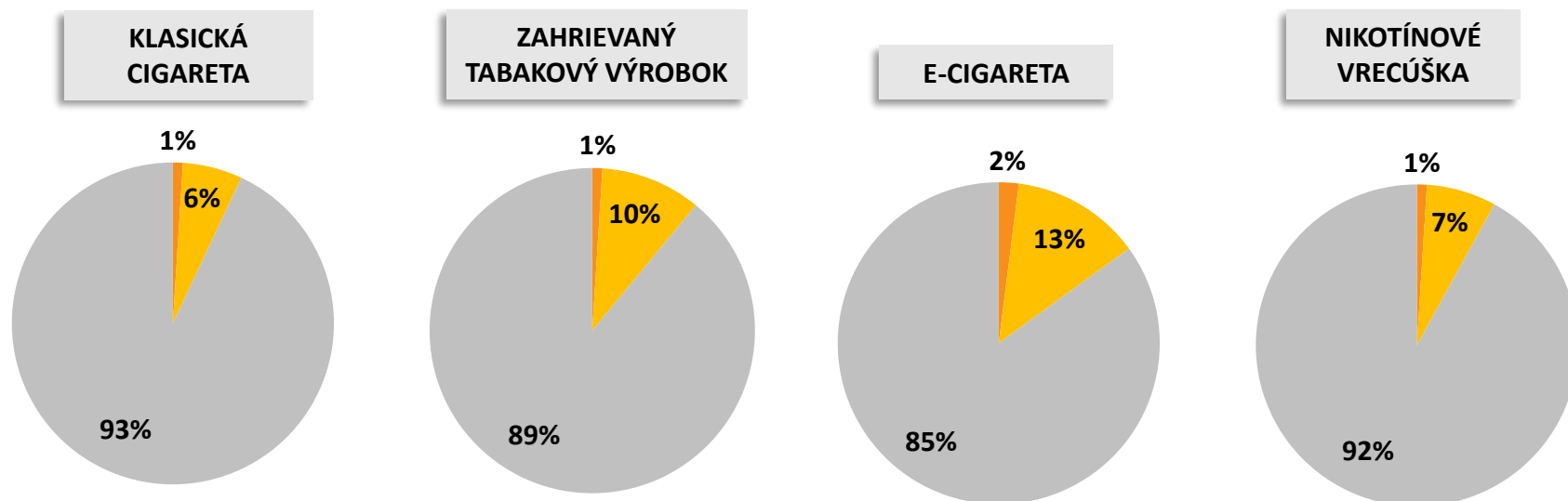

Poznámka: Odpovede tých, ktorí za posledných 30 dní použili tabakový/ nikotínový výrobok

3. NEMAJÚ SKÚSENOSTI S POUŽÍVANÍM (DANÝCH) TABAKOVÝCH A NIKOTÍNOVÝCH PRODUKTOV

3.1. REAKCIA NA PONÚKNUTÝ TABAKOVÝ/NIKOTÍNOVÝ VÝROBOK

Otázka: Ak by vám jeden z vašich najlepších priateľov ponúkol ..., vyfajčili by ste ju/užili by ste ho?

- určite áno
- pravdepodobne áno
- nie (určite nie + pravdepodobne nie)

Poznámka: Odpovede tých, ktorí nemajú skúsenosť s daným tabakovým/ nikotínovým výrobkom